

Nro 46.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBOL.

*Költ Bétsben Juniusnak 10 dik napján 1794.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

A Párisban mulató Genevai biztosok, múlt hólnapnak 12-dikén a' N. Gyűlés elcibe menyén, különös érzékenységgel meg köszönték, hogy kedves hazaioknak Roussónak tetemeit a' Pantheonba való bé vitelre érdemesnek lenni itilték. Egyszermind azért is esedeztének a' nemzet képviselői előtt, hogy nékiek is engedtesen meg azon pompás temetésen jelen lenni. De Brie Jánosnak javaslására azt végzette a' N. Gyűlés, hogy Emille és Ermenonville osztályoknak lakosai vigyék azon alkalmatossággal az említett nagy Filozofus hamvait, urnát, az az, magában záró

edényt. Ebből ki tettzik, melly nagy tisztelettel legyen a' Fr. nemzet *Rousseau* irán, a' ki, a' mint a' tudós világ jól tudja, egy volt e' folyó században élt és irt nevezetesebb naturalisták közül. Kedvességét felettébb nevelte, a' mióta a' Frantziá nemzetnek mostani bálványa *Roberts Pierre* ötet, mint az atheusoknak, avagy istent tagadóknak leg nagyobb ellenkezőjét magasztalta.

Múlt hólnapnak 13 ik és 14 ik napjain, egy-néhány polgári társaságok mentenek a' N. Gyűlés eleibe, ki egy, ki másféle kéréssel. Egynéhányan azt kérték, hogy a' gyanús emberek, mint a' Fr. közönséges társaságnak leg veszedelmesebb ellenségei, Ametikába küldetessenek által. — *Nantes* városának küldöttrjei azoa panaszkodtak a' N. Gyűlés előtt, hogy őket minden féle hazug költeményekkel vadotlyak ellenségeik, holott ők elegendő tanúbizonyosságait adták jó hazafiúságoknak s. a. t. Ezeknek meg vigasztaltatásokra azt végzette a' N. Gyűlés, hogy *Nantes* városának lakossai meg nem szűntek jó hazafiak lenni. — A' *Chinoni* Jakobinusok kiűbjának küldöttyei azzal ditsekedtek a' N. Gyűlés előtt, hogy ők alkalmas apostolokat választotának és küldöttének legyen a' körül belől fekvő helységekbe a' szabadságnak és egyenlőségnek prédikálására és terjesztésére, kiknek tanításait nagy figyelmetességgel, 's buzgósággal hallgatták a' lakosok. (f.) Egy *Decremps* nevezetű polgár minden tudományát, és talentomát a' Fr. Köz. Társaság szolgálattjára ajánlotta, 's azzal kérkedett, hogy ő jól érti az Angliai nyelvet, a' leg titkosabb irást is meg tudja magyarázni.

(f.) *Chinon*, dekkül *Caino kis*, de nevezetes városka *Fr. Országban*, a' *Turóniai Grófságban*, a' *Vienne* folyó víz mellett, holott egy szép királyi palota is vagyon, mellyben múltatott vala *VII Károly király* akkor, a' mi-

erős az erköltsi tudományban, és kész a' hajós legényeket az astronomiának, az az, az égi tsil-lagozról szóló tudománynak, fundamentomos czikkelyeire ingyen meg tanítani, melly hivatalában nékie se könyvre, sem eszközökre nintsen szüksége, és csak sétálva taníttya halgatóit. — *Páris* városának mostani kormányozója arra intette nem régiben a' fegyveres polgárokat, hogy ki nyílt szemekkel vigyázzanak a' volt Fr. nemesekre, a' kiki szüntelen spionokat küldöznek *Páris*ba, és a' mit hallanak 's látnak, mingyárt tudtára adják a' haza ellenségeinek.

Párisból Májusnak 24 dikén. *Martin* Notárius, ki is *Májusnak 4 dikén* az halálra idéző törvényszék által halálra ítéltetett vala, némelly baráttyaival, midön éppen az esztalhoz akart volna ülni, azonban bizonyságúl ezen törvényszék eleibe hivatik. Kéri azért a' feleségit, és a' maga baráttyait, hogy az evéssel egy keveset vára-koznának, mivel ő igen rövid idő múlva visszafogna jönni. Kik is 3 órától fogva 5-tig vára-kozván, az után tudják meg, hogy *Martin* már gyillotnirozottatott volna. — Azok a' mosó asszonyok, a' mellyek *Páris* városán kívül laknak, a' magok kézi mesterségeket, a' szappannak nem léte miatt, kéntelenítettnek félbe szakasztani. *Párisban* pedig minden mosó asszony 10 nap alatt kap egy font szappanyt. Az olajnak is fontját 3 livrával kellestven fizetni, minthogy mind a' gyertya, mind az olaj igen szükibe van, e' miatt az emberek is, a' napnak le menetelével egygyütt kéntelenítettnek le fekünni menni. — A' ki most *Párisba* marha húst találhat, arra a' maga

X 2

dön az úgy nevezett pucelle d' Orleans, az az, Aureliani szüz d' Arc Johanna tudtára adta volna 1429-dik esztendőben, hogy n' város szerentséssen fel szabadított az Anglusok ostromja alól.

barátjait, mint ez előtt valamely drága eledel-
ből aló vendégségre úgy hivatja. A' léte-
rendeies szerént ugyan, minden embernek az 5. dik
nap, fél font húst kellene kapni, de addig 7's 8
nap is el telik, míg az emberek valóba kaphatnak,
és az 5. dng naptól fogva azon napig, a' míg az
kaphatnak, minden polgárnak és szolgálonak 3, 4
órai kell a' mészárszéken várakozni. — A' zordóság
ugyan meg lehetösen öltő, de azt az olaj és a'
vaj szükségé miatt senki se veheti, mivel a' isak
magára nem igen jó tsemege. — A' falukan a'
senéseket ha szintén félig hizlaltottak is, még is
a' szegények számára mind el vétettetnek. — A'
nemesek és az idegenek ellen hozott Decretum
a' közönséges ölzve vetés szerént 60 ezer embere-
ket üzett ki *Párisból*.

A' Konventnek közelebből való üléseiben
nevezetes dolgok nem adták elé magokat, az ezen
hónapnak 17. dikén tartott ülésben pedig *Maignet*
követ azt adta tudtára a' Nemzeti Gyűlésnek,
hogy a' *Baudouin* nevezetű Departamenomban,
Baudouinban lévő kösség a' Konvent ellen fel tá-
madván, annak hozott Decretumait a' lábokkal
tapdosta ölzve, a' szabadság fáját pedig le szag-
gatták volna. Erre való nézve *Maignet a' de l'*
Arsche nevezetű batalionból 300 emberekkel reá-
jok menvén, annak lakosságait el fogdostatta, és
magában el végezte, hogy azoknak házaik, az ő
meg ölettetések után, tüzzel égettettessenek meg,
mellyet a' Konvent is helybe hagyott.

Nagy Britannia.

Rendkívül való nyúghatatlanságban vagynak
a' *Londoniak* az Angliai flottának következendő
szerentséje, vagy szerentsétlensége iránt, a' melly
Kis Britannianak tsútsán ólalkodik az északi Amé-
rikából jövő kereskedő Fr. flottára. Kétség kívül
az ennek fedezésére ki küldetett *Bresti* flotta sem
fogja kezeit ölzve kaptsolni, hanem egész erejét
arra fordítani, hogy az azon lévő kints minde

sérelem nélkül mehessen a' Fr. ki kötő helybe. A' Sz. *Málói* ki kötő helyből (*St. Máló* hasonló nevezetű és Kis Britanniában fekvő szigetnek középszerű, de népes és erős város ki kötő helyével együtt) múlt hónapnak 6-ik napján külföld-külföld-féle bombardíros, és ágyús Salupok avagy apróbb rangú ha-ók botsátották szélnek vitorláikat. Hová igyekezzenek menni, bizonytalan. Mihelyt az Amérikából jövő gazdag Fr. flotta az Európai tengerre érkezik, bizonyosan öszve tsapnak a' két nemzetbeli hadakozó flották, és akkor válik osztán meg, mellyeknek rendelte a' történet az álhatatlan Szerentsét. — A' mint a' *Génuai* levelek bebizélik, a' *Toulóni* flotta is el készült már, a' melly 65 hadakozó hajókból álló, és ha még eddig ki nem ment is onnan, de bizonyosan nem fog ottan sokáig múlatni, hanem az Angliai flotta által keményen szorongatattat *Bástia* városnak segítségére sietni.

Hadi Történetek.

Májusnak 24 dikén írják *Gentből*, hogy egy *Estafette* a' leg bizonyosabb tudósítást hozta volna az iránt, hogy a' Frantziák, kik nem kevés számmal vóitanak, *Máj.* 23 dikán *Lanoi* és *Turcoingnál* is nagy károkkal meg verettettek. Az ő ármádiájok állapotja igen rosszul van. Emberei és lovai, a' sok szenvedés miatt úgy meg romlattanak, hogy *Genoix*, *Autryve* és *Bossuetnél* lévő tábor helyeiket, mellyeket a' *Schelde* partyán *Cortryk* és *Dornik* között vettek vala magoknak, el hagyni képtelenítették. A' Fels. Császár *Máj.* 24 dikén reggeli 3 órakor ment el *Dornikból* a' maga el hagyott seregének szemlélésére, és az ütközetnek továbbra is való folytatására. Ezen a' napon az ellenség közül estenek el 7000. 43 ágyúikat pedig el veszítették.

A' *Sambre* mellett lévő *Merbes le Chateau* helységből, *Artillerie Gen. Kaunitz* fő hadi felállításáról az a' tudósítás jött, hogy a' Generál a'

Frantziák serege bal szárnyára ütven, melly is *Bousoitól* fogva *Landiesig* fekszik vala, az ellenség seregének ezen bal szárnyát öszve kontizolta. A' tsata piatzon 3000 Frantzia maradt, 3 battalion el fogatott, 40 ágyúknál pedig többet el vesztettének. — Az ezen szárnyának meg maradt része pedig a' *Sambre* vizen keresztiül menven, vissza ment. Seregeknek közepe is, melly *Binchtól* fogva *Fontaine l' Eveque* felé nyúlt le, meg futamtatott, és seregeknek jobb szárnya is, melly *Charleroi* mellett vala, szárazon nem maradt.

Generál *Beaulieu* Máj. 18. dikán a' *Bovilloni* hertzezségben a' Frantziáknak egy seregit meg vervén, azt egymástól el szélesztette, 300 at közüllök el fogott, 1200. le vágott, 6 ágyúit, egy-néhány munitziós szekereit el vette.

Májusnak 24. dikén költ tudósításból azt lehet tudni, hogy *Turinban* egy olyan titkos istentelen öszvé esküvés nyilatkoztatott ki, melly ha ki nem nyilatkoztatott volna, Máj. 26. dikán egy jeladásra az egész királyi familia végső verzelelemre jutott volna.

Wormsból Máj. 28. dikán. A' Prussziai Generálnak hertzeg *Hohentóhének* fő hadi szállása most *Mosbachba Landauhoz* nem messze vagon, és az első Prussziai Battéria már *Nufsdorfnál Landauhoz* egy órányira fekszik. A' Frantziáktól a' Prusszusok már 168 hadi készületekkel meg raktok, és 80 munitziós szekereket el vettek, 5000 embereit pedig el fogták, a' mellyek közül még sokan az erdőbe lappanganak. — *Alzeyan* 1800 el fogott Frantziák viteitének tegnap keresztiül, nem kü ömben iten is igen sokan, a' kiknek száma között vólt az a' Commissárius is, a' ki a' fel égetésnek el mulatásáért is nagy sattsot vetett vala mi reáuk. — *Lautern, Homburg, Zweibrück, Pirmasens* s. a. t. ismét a' kezünkbe jöttek, *Speyer* is a' Frantziáktól meg tisztult, a' hová *Hessen-Darmstadt* seregek szállottanak bé. Az

Imperiumnak minden abban a' tartományba volt ellenségei a' *Germersheim*nál való sántzaikba hozták vala ugyan villa magokat, az holott a' *Rhenus* vizével a' várost úgy körül vették volt, hogy az a' város egy egész szigetet mutatott. De a' közelebről való tudósítások arról tesznek bizonyosságot, hogy már *Germersheim*at is el hagyták volna, mivelhogy Generál *Rüchel* 10 ezerből álló sereggel *Trippstadt*ből az *Anweiler* völgye felé a' bal szárnyára, és Generál *Kleist* 8000 emberrel *Bergzäberu* felé a' jobb szárnyára ütött a' Frantziáknak, a' melly őket, az onnan is való hátrálásra kényszerítette.

Hertzeg *Hohenlöhénak* *Moszbächl* fő szállásáról. Máj. 29 dikén jött tudósítás ez: A' Frantziáknak egy 100 ezer emberekből álló serege, a' melly reménytelenül *Edighofenen* kétség kivüi azért jött keresztül, hogy *Naustadton* egy próbát tegyen, ezen próbájának jól meg adta az árát, mivel a' Prussziai trüppök által, hertzeg *Hohenlöhénak* vezérése alatt *Kirveillernél* tökéletesen meg verettetett. Az el esett Frantziák száma állott 15 offitzirekből, és 400 köz emberekből. 1 Obristlájtnánt, 3 kapitányok, 10 tisztek, és 362 köz emberek el fogattatának; 2 zászlók 6 ágyúk, és 5 puska poros szekerek pedig prédába töltek el vétettek. A' több Frantziák pedig nyakra före szaladtanak *Landau* felé, és az ottan lévő erősség ágyúinak általma alá telepedének meg *Nuszdorf* mellett. — A' Frantzia Kommandirozó Generális *Michaut* lováról le vágattatván, nagyon meg sebesítette a' maga embereitől el vitetett. Ezen ütközetbenli győzedelem meg nyeresében nevezetesen viselték magokat Oberstlájtnánt *Blücher*, és a' *Golz* regementbéli hufzárok.

Dántzigből Májusnak 8 dikán. Az itten való készületek arra mutatnak, mintha itt is valamitől kellene tartani, mivel a' városnak szokatlan helyekre vonattatnak az ágyúk. Az úttzakon Patrolok járnak, az éjtzakán való vigyázat igen sze-

mes. Minden katonák pedig, a' mellyek szabadsággal bocsáttatának vaia el, vissza hívatatának.

Lengyel Ország.

II *Fridrik Wilhelm* Prussziai király két idősb fiával égyütt a' déli Prussziába ment, és már *Posnániába* bé is érkezett. Ugy hallatik, hogy maga a' király fogja a' nyúghatatlan Lengyelek ellen küldetett hadi seregét kormányozni; melly mintegy 62 ezer emberből álló. — A' *Ploczki* katona ispotályban 800 sebes és beteg Orosz katonák vagynak, kiknek számok tsak nem minden nap szaporodik a' Lengyelekkel való apróbb 's nagyobb tsatákban sebbe estekkel. — Nem égy, hanem több közöséges újság levelekben olvasuk, hogy a' Törökök és Oroszok *Chotzim* vidékén már égy egymás hájába kaptak, de mivel ez a' hir Lengyel Országban költ, mig bizonyosabbat halhatunk, nem adhatunk annak tökéletes hitelt.

Béts.

Felséges Afzonyunk *Mária Theresia* a' közelebb múlt *Vasárnapon*, *Schönbrunban* terhétől szereztsésen meg szabadúlt, egy kis hertzeg afzonykát hozván a' világra, ki is a' Sz. Kereltségben *Károlina*, *Leopoldina*, *Franciska*, *Theresia*, *Jósefa*, *Prima*, és *Feliciána* nevezetet nyert magának.

Májusnak 25 dikén 100 ezerből álló Frantzia sereg ü ött az Austriai seregekre *Dorniknak* meg vételéért, a' melly 15 órákig tartó kemény tsatának a' setét éjizaka vetett véget; de még is tzéjokat el nem érhatték, ámbár 12 ezer embe-reikkel áldozatot tettenek légyen is. Erről bővebben a' következő Kurirban.